

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „*Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej*”

finansowany ze Środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Wiedeń/.../Austro-Węgry

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Zbiory muzealne Polskiego Archiwum Wojennego

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Zbiory muzealne komitetu społecznego

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Zbiory Polskiego Archiwum Wojennego tworzone były od 1915 r. w Wiedniu przez galicyjskich uczonych i działaczy społecznych pod przewodnictwem prof. Oswalda Balzera. Obejmowały one dokumentację udziału Polaków w I wojnie światowej i odbioru „sprawy polskiej” w ówczesnej Europie, m.in. druki, czasopisma polskie, rękopisy oraz tzw. dokumenty Życia społecznego. W 1921 r. Archiwum zostało zamknięte a zbiory przekazane do Centralnej Biblioteki Wojskowej (spalone w 1939 r.) oraz Muzeum Wojska Polskiego.

Daty działalności / zakres czasowy:

1915-1921

Dostępność

Zbiory niedostępne na etapie gromadzenia

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Patrymonialny

Rodzaj pamięci

Narodowa (polska)

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Obszar historyczny/pamiętki, dokumentacja (fotografie, druki, rękopisy), numizmaty, medale, dokumenty Życia społecznego; obszar artystyczny/malarstwo, rzeźba, grafika, rysunek

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	XXX	Wien, Wallnerstrasse 1 a
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	XXX	XXX
GODZINY OTWARCIA	XXX	XXX
DYREKTORZY	XXX	Komitet Polskiego Archiwum Wojennego
ZARZĄDCA	XXX	Zarząd Polskiego Archiwum Wojennego
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)	XXX	

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

--

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Gromadzenie celem przechowania i dokumentacji dla przyszłych badań naukowych wszelkich materiałów odnośnie do udziału Polaków pod różnymi względami w I wojnie Światowej oraz do stanu „sprawy polskiej” w międzynarodowej polityce i opinii publicznej.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Europa (stosownie do uczestnictwa Polaków w wojnie)

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Komitet Polskiego Archiwum Wojennego; Prezydium: dr Oswald Balzer (profesor Uniwersytetu Lwowskiego), ks. dr Władysław Bandurski (bp sufragan lwowski), ks. Kazimierz Chłędowski (historyk), dr Kazimierz Kostanecki (rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie), dr Kazimierz Twardowski (rektor Uniwersytetu Lwowskiego), dr Bolesław Ulanowski (profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, sekretarz Akademii Umiejętności), dr Ludwik Finkel (profesor Uniwersytetu Lwowskiego, prezes Towarzystwa Historycznego we Lwowie), dr Józef Kallenbach (profesor Uniwersytetu Lwowskiego, prezes Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza we Lwowie).

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Zarząd Polskiego Archiwum Wojennego: dr Władysław Semkowicz (przewodniczący), dr Stefan Vrtel (zastępca i kustosz), dr Jan St. Bystroń (sekretarz), Stefan Mękarski (zastępca sekretarza), prof. dr Marian Janelli (skarbnik), Bronisław Kryczyński (zastępca skarbnika), dr Franciszek Smolka (bibliotekarz), dr Bronisław Pawłowski (archiwariusz), dr Leopold Wołowicz, prof. dr Antoni Cieszyński, prof. dr Władysław Witwicki, dr Jan Rutkowski, Ida Wieniewska, Adela Wolańska, prof. dr Teodor Nacher,

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Komitet Polskiego Archiwum Wojennego w Wiedniu

Szczegółowa historia instytucji

1915-01-17 utworzenie Komitetu Polskiego Archiwum Wojennego

1921-01-01 rozwiązanie Polskiego Archiwum Wojennego

1921-04-16 przekazanie zbiorów z komitetów i delegatur Polskiego Archiwum Wojennego do Centralnej Biblioteki Wojskowej i Muzeum Wojska Polskiego

1921 zbiory przeniesiono do Centralnej Biblioteki Wojskowej i muzeum Wojska Polskiego w Warszawie

, które w przyszłości miało zostać zlokalizowane w stolicy państwa polskiego (w istocie siedzibą archiwum był kolejno Wiedeń, Lwów, Kraków); dla realizacji założonego celu stworzono sieć lokalnych 50 delegatur i 6 komitetów na ziemiach polskich i w Europie (komitety znajdowały się w Krakowie, Lwowie, Warszawie, Lublinie, Wiedniu i Fryburgu).

1921 16.04 przekazanie zbiorów archiwalnych do Centralnej Biblioteki Wojskowej jako specjalny dział „PAW”; muzealia przekazano do Muzeum Wojska Polskiego

1939 zbiory spłonęły w budynku CBW

W dn. 17 I 1915 r. w Wiedniu powołany został przez galicyjskich uczonych i działaczy społecznych komitet dla dokumentacji udziału Polaków w wojnie, którego celem było zbieranie materiałów archiwalnych. Utworzył on Polskie Archiwum Wojenne, które w przyszłości miało zostać zlokalizowane w stolicy państwa polskiego. Prezydium Komitetu przewodniczył dr Oswald Balzer. Dla realizacji założonego celu stworzono sieć lokalnych 50 delegatur i 6 komitetów na ziemiach polskich i w Europie (komitety znajdowały się w Krakowie, Lwowie, Warszawie, Lublinie, Wiedniu i Fryburgu). Gromadzona dokumentacja dotyczyła udziału Polaków w I wojnie Światowej i odbioru „sprawy polskiej” w ówczesnej Europie. Polskie Archiwum Wojenne kilkakrotnie zmieniał swoją lokalizację, początkowo przeniesione zostało do Lwowa, następnie do Krakowa. W styczniu 1921 r. Archiwum zostało zamknięte a zbiory przekazane do Centralnej Biblioteki Wojskowej (zbiory archiwalne) oraz Muzeum Wojska Polskiego (muzealia). Dokumentacja zgromadzona w Centralnej Bibliotece Wojskowej spłonęła w 1939 r.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

po 1915: druki: książki, broszury, odezwy, afisze, czasopisma; rękopisy: pamiętniki, zapiski, listy; muzealia: ilustracje, fotografie, znaczki pocztowe, medale, mapy, monety, rzeźby, broń);

1917: 4 kategorie zbiorów: „1. Wszelkie druki polskie i obce t.j. dzieła i broszury (treści politycznej, ekonomicznej, literackiej i t.d. także pieśni żołnierskie), dalej pisma ulotne, odezwy, obwieszczenia, programy, zaproszenia, afisze, klepsydry.

2. Czasopisma polskie (krajowe i emigracyjne), wycinki z czasopism i dzienników obcych.

3. Materiały rękopiśmienne, jak pamiętniki, wspomnienia i zapiski, listy, kartki pocztowe żołnierzy i osób, które przeżywały wypadki wojenne, wykazy statystyczne dotyczące stosunków gospodarczych i kulturalnych, a nadto wszelkie papiery urzędowe i rękopisy, dotyczące dziejów polskich komitetów narodowych, organizacji militarnych oraz wychodźstwa wojennego.

4. Muzealia t. j. ilustracje tak poważne jak i karykatury, fotografie widokówki, znaczki pocztowe, bony wojenne, noty bankowe, pieczętki, mapy, odznaki okolicznościowe, pierścionki, medale pamiątkowe, monety, rzeźby, plakiety, utwory muzyczne”, (*Cele i zadania Polskiego Archiwum Wojennego, 1917*)

Celem pozyskiwania zbiorów PAW prowadziło bardzo intensywną działalność propagandową m.in. w formie odezwy i komunikatów prasowych, oprócz dokumentów i przedmiotowych pamiątek sugerując dokumentowanie wydarzeń w postaci pisania wspomnień, zbierania opowieści, podań, pieśni wojennych, pamiętników itd.

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Strategia pozyskiwania zbiorów

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

1921 zbiory z komitetów i delegatur Polskiego Archiwum Wojennego przeniesiono do Centralnej Biblioteki Wojskowej i muzeum Wojska Polskiego w Warszawie

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

XXX

Wystawy czasowe

XXX

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

XXX

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

- *Polskie Archiwum Wojenne*, „Kurjer Warszawski” nr 110 z 22 04 1915.
- *Archiwum Wojenne Polskie*, „Nowości ilustrowane” nr 39 (1915), s. 6.
- ALBIŃSKKI M., *Potrzeba archiwum wojennego*, „Kurjer Warszawski” nr 218 z 9 08 1918, s. 5
- ALBIŃSKKI M., *Kultura zbiorów współczesnych*, „Kurjer Warszawski” nr 255 z 15 09 1918.
- *Cele i zadania Polskiego Archiwum Wojennego*, Kraków 1917
- *Sprawozdanie Zarządu Polskiego Archiwum Wojennego (1915-1916) (od 17 stycznia 1915 do 31 grudnia 1916)*, Kraków 1917
- ROMAN W.K., *Centralne Archiwum Wojskowe 1918-1998, tradycje, historia, współczesność służby archiwalnej Wojska Polskiego*, Toruń: Marszałek, 2009, s. 13-15

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Ciekawe cytaty

UWAGI:

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Tomasz F. de Rosset

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	